

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Laus Eruditionis mixta per Synathroismon: Ex D. Greg. Nazianzeno,
oratione in magnum Basilium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Item ex eodem.

Ο μὲν ἐπαμειβία τ' ἐνηθείαις, καὶ ἀποσκευαίαις, οἷον ἀσφάλων τε καὶ αὐλοῦ, ὃ δὲ τ' ἐν ταῖς ἀρῶν, ὑπνιάσι τε, καὶ φαλμαδίασι, ἐπὶ τοῦ ὄρου τε, καὶ ἀκτιῶν. ἀπὸ τὸν δὲ ἀποστασία τῆς διουμένης, καὶ τὴν πρὸν τ' ὑπερχοντα ἀνάκτουσι, ἢ πρὸς τ' ἀπενοῦν σιγῆς ἀλάστωσι, αἱ παρθένοι τ' νομφαγωγῶν, αἱ ὑπὸ ζυγῶν τ' ὠφροισίν, οἱ τ' ἐρημίας τ' περιετῆν, οἱ τ' ἀπλοῖα τ' ὄλην, οἱ τ' δωρίας, τ' δολοῦν, οἱ δὲ εὐθυμίας, τ' χαλνῶν, οἱ δὲ συμφορῶν, τὴν παρὰ κλησιν, τὴν βακχίαν, ἢ κολίαν, τὴν παιδαγωγίαν ἢ νεότης ἢ πένια, τ' περιετῆν, ἢ εὐπορία τ' οἰκονομῶν, ἰσοκοῦσι μὲν, καὶ χῆμα, τ' ἀποστασίαν ἢ πάντες οὖν, καὶ ὄφρανοι τ' παῖρα, καὶ πτωχοὶ τ' φιλοπώχου, καὶ τ' φιλοπνῶν, οἱ εἰνοὶ, καὶ ἀδελφοὶ τ' φιλάδελφου, οἱ νοσῆτες, τ' ἰατρῶν, ἢ βέλκων, καὶ ἰατρῶν οἱ ὑγειαστῆς τ' φύλακα τ' ὑγείας, οἱ πάντες τ' πᾶσι πάντα γινώσκου.

Hic illius, velut corpore vacantis, ac materia expertis, in ieiunijs, & ciuitatis assiduitatem laudibus vehat. Ille insuperabilem in vigilijs, & plalmodijs vigorem. Alius egentium curam, & praesidium: alius, vt vel superbis, & elatis resisterit, vel ad humiles se demiserit narret. Virgines laudent pronubum, quae matrimonij iugo constrictae sunt, moderatorem; qui solitariam vitam agunt, excitatorem, & erectorem; qui in sodalitate viuunt, legislatorem. Simples deductorem, speculationi dediti Theologum, hilares fratrum, calamitosi consolatorem, canities baculum, iuuentus paedagogum, paupertas largitorem, diuitia dispensatorem. Quin mihi videntur viduae patronum laudaturae, & pupilli patrem, & pauperes pauperum studiosum, & peregrini hospitalem, & fratres fratrum amantem, aegrotantes medicum, idque cuiuscunque morbi, ac medicamenti volueris, sani valetudinis custodem, omnes denique eum, qui omnia omnibus factus est, vt omnes vel quam plurimos lucrifaceret.

LAVS ERVDITIONIS MIXTA PER Synatrosimon.

Ex Diuo Gregorio Nazianzeno, oratione in magnum Basilium.

Basilij laus.
Eruditionis
laus vel sci-
entia.

Ποῖον μὲν εἶναι τὸν οὐκ ἐπιπλεῖ παιδείας, καὶ ἄλλων ἢ ποιῶν, ἐν μετ' ὑπεβολῆς, ὡς μόνον οὐτῶν μὲν ἀπείρα διαβῶν, ὡς οὐδέεις ἐμ. οὐτῶν ἢ ἀκρον ἐχέουσα, ὡς τ' ἀλλῶν οὐδέμ. αὐτῶν ἢ γὰρ εὐφρα σιμῶν ἐμ. ὡς ἐμ. ἐπισημαὶ καὶ τέχνα τὸ κράτος ἐχέουσα. ἔκιστα μὲν τὰς φύσας διὰ τὸν δεινῶν, ἢ κίκα τὸν ὄν, διὰ τὰς. οὐτῶν ἢ ἀμφοτέρω συλλαβῶν, καὶ ἐν ἀγαθῶν, ὡς ἀλλῶν. ἔναυ ποτέρω τῶν ἐκείνῶν δαυμασιώτερῶν. ἢς μὲν ῥητορικὴν τοῦτ' ἐν τῶν μὲν πνέουσα. εἰ καὶ τὸ ἦν αὐτῶν μὲν κατὰ ῥητορας

Quod disciplinae genus est, in quo versatus non sit, atque ita eximie versatus, quasi in eo solo elaborasset. Sic nimium omnia complexus, vt ne vnum quidem quicquam singula rursus ita ad summum, quasi nihil aliud praeterea didicisset. Ad ingenij enim acrimoniam studium accedebat, ex quibus imperium artibus, scientijsque comparatur. Qui cum celeritate naturae propter laborem, & contentionem minimè opus haberet, quemadmodum nec labore propter ingenij magnitudinem: sic tamen vtrumque coniunxerat, vt non satis liqueret, vtro nomine admirabilior esset. Quis in Rhetorica, illa, inquam, vim ignis spirante, cum eo

com-

ἢ τις ἔγραμματα κω. ἢ γλώσσα ἐξελκυσθῆ, ἢ ἱστορίας συνάγει, ἢ μέσους ἔπιταται, ἢ νομοθετῆ ποιημμοσι; τίς ἦ τὴν φιλοσοφίαν, τὴν δὲ τὸς ὀφθαλμοὺς τε καὶ αἰσθητικὰς, ὅσην τε πρακτικὴ καὶ θεωρητικὴ, ὅσην τε περὶ τὰς λογικὰς ἀποδείξεις καὶ ἀντιθέσεις ἔχει, καὶ τὰ καλαίστρατα, ἢ δὲ διαλεκτικῶν ὀνομάζουσιν; ὡς ἦσαν εἶναι τὸς λαβυρινθίου διηελδέν, ἢ τὸς ἐκείνους τὸ λόγων ἀρκυς διαφυγῆν, αἰ τὸ τὸ ἐξῆσαν; ἀερονομίας ἢ καὶ γαμοζίας, καὶ ἀριθμῶν ἑναλογίας, ποσῶν λαδῶν, ὅσον μὴ κλονεῖσθαι τίς περὶ ταῦτα κομφαῖς τὸ περιττὸν διεπίσυν, ὡς ἀχρηστον τίς εὐσεβῆν ἐβλουσιν, ὡς μαλακῶν μὴ τὸ ἀρεδῆν τῶ παραδῆν ἐξείων θαυμάζεν.

comparandus, tamen illius mores à Rhetorum moribus differenti? Quis in Grammatica, quæ linguam ad græcismum format, historias colligit, metris præest, carminibus leges præscribit? Quis in Philosophia, excelsa procul dubio scientia, & sursum gradiente, siue eam partem spectes, quæ in actione, & speculatione posita est, siue eam, quæ in Logicis demonstrationibus, aut oppositionibus, & concertationibus versatur, quam Dialecticam vocant, in qua adeo excellit, ut ijs, qui cum eo disputabant, facilius esset sese extricare è labyrinthis, quàm argumentorum eius laqueos effugere, si quando res ita postulare? Iam verò Astronomiam, Geometriam, numerorum proportionibus, hæcenus didicisse contentus, ut non ab ijs, qui eiusmodi rebus sciti, & eruditi sunt, exagretur, quicquid superat, ut pietatis cultoribus in iugiferum contempserit: adeo ut & quod elegit, magis admirari, ac prædicare liceat, quàm quod reliquit.

Hæc nos obiter: Qui plura volet in hoc genere, videat Luciani Demosthenem, Plinij Traianum, Panegyricque Imperatorum ex Latino Pacato, Eumene, & alijs; nulla est materia, in qua fecundius omnia penè ingenia luxuriarint.

Pro animalium laude infinita sunt apud Ælianum, qui eorundem finis elegantissimo style est persequutus. Equi encomium habet Hierocles in præfatione libri secundi Hippiatricorum, & Gryneus in Hippiatrica. Bouem celebravit Libanius, Muscam Lucianus, Apes Quintilianus, de quibus nonnulla dixi superius. Multa etiam, quæ ad animalium laudes attinent, inueniuntur in hypotyposibus.

quitatem suam prober, & pulchritudinem ostendet: sitque, quod ait Tertullianus de Carthagine, in libro de pallio, vetustate nobilis, nouitate scelix, quod illustrat similitudine ducta à magnis operibus, quæ veluti temporis lima expolita sensim ad elegantiora desunt. Hanc esse quoque naturæ æconomiam difertissime declarat Philo ludæus, libro de mundi opificio.

Secundum, Populi nobilitas, qui aut indigena est, aut ab aliarum vrbiū indigenis quos ipse sua gloria mobilitauit, delitijs perfudit, robore animauit. Huius autem bellicæ fortitudinis vnum affert exemplum in Chijs à Smycensibus egregiè debellatis, cuius victoriæ monumentum, Nauis est, quotannis in pompa Bacchanaliorum delata.

Consuetum illud fuit antiquis, arma, clypeos, signa, vexilla, naues, & cætera huiusmodi, ad victoriæ monumenta seruare, sic C. Metemius Rostratas prisceorum Latinorum naues, quas deuicerat, in rostris collocari iussit, vnde, & loco nomen.

Tertium, Omnis venusta transiitione pluribus, ut latis perspectis, ad commendationem pulchritudinis delabitur, quam æstheticus admodum laudat, dignam asserens, quæ inter stellas collocetur. Sic Eriinna Lesbis, Romam dixit, τῆς Ὀλυμποῦ, Olympum terræ.

Quartum, Formæ illius ecclestis notas, & insignia sigillatim expendit. Sunt autem stus,

Artificium & suauitas Aristidis in laude Smyrna.

CAPVT XXIV.

Babylonis descriptio nem vido apud Philostr. l. 1. c. 18. p. 17.

Inter res inanimas celeberrima est hæc vrbiū, in qua visum est Smyrnæ encomium ex Aristide subijcere, quod elegantissimæ ciuitati videatur suauissimam orationem accommodasse.

Sunt autem eius hæc præcipua capita. Primum laudis caput, est ab antiquitate, quod Smyrna tertio instaurata, ex eo & anti-

Annales. in victoria.

Olympus apud Eriinnam.

Rxi magni-